

GJYKATA EUROPIANE E TË DREJTAVE TË NJERIUT
SEKSIONI I TRETË

VENDIM

Kërkesa nr. 34712/18

Rabije HAKA

kundër Shqipërisë

Gjykata Europiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Tretë), e mbledhur më 30 maj 2023, si Komision, i përbërë nga:

Georgios A. Serghides, *kryetar,*

Darian Pavli,

Oddný Mjöll Arnardóttir, *gjyqtarë,*

dhe Olga Chernishova, *zëvendësregjistrare e Seksionit,*

Duke pasur parasysh,

kërkesën (nr. 34712/18) kundër Republikës së Shqipërisë depozituar pranë Gjykatës në mbështetje të nenit 34 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (“Konventa”), më 14 korrik 2018, nga një shtetase shqiptare, znj. Rabije Haka, lindur në vitin 1981 dhe me banim në Tiranë (“kërkuesja”), e cila u përfaqësua nga znj. Golloshi, avokate e cila e ushtron ligjin në Tiranë;

vendimin për të bërë me dije mbi kërkesën Qeverinë shqiptare (“Qeveria”), përfaqësuar nga Agjenti i saj z. A Metani, dhe në vijim nga z. O. Moçka, nga Avokatura e Shtetit;

parashtrimet e palëve;

Pasi diskutoi, vendos si më poshtë:

LËNDA E ÇËSHTJES

1. Në një datë të papërcaktuar, bashkëshorti i kërkueses depozitoi një padi pranë Gjykatës së Rrethit Tiranë me anë të së cilës kërkonte t’i paguhej pensioni i plotë për paaftësi për punë për periudhën nga data 31 mars 2007 deri më 24 nëntor 2009. Më 12 tetor 2011, gjykata e shkallës së parë e mbështeti kërkesën. Megjithatë, pasi i pandehuri depozitoi një apelim, më 24 maj 2012, Gjykata e Apelit Tiranë e kundërshtoi vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe e rrëzoi pretendimin e bashkëshortit të kërkueses. Kur bashkëshorti i kërkueses ndërroi jetë, kërkuesja mori përsipër të ndiqte procedurat. Ajo depozitoi një apelim pranë Gjykatës së Lartë, e cila e rrëzoi më 17 dhjetor 2015.

2. Më 8 nëntor 2016, ligji nr. 99/2016 i datës 6 nëntor 2016 u publikua në Fletoren Zyrtare. Sipas këtij ligji, shkurtohej afati për depozitimin e një ankese kushtetuese nga dy vite në katër muaj për “konstatimin e cenimit” [sipas së drejtës ose lirisë kushtetuese]. Gjithashtu, ligji parashikonte se afati i ri duhej të hynte në fuqi më 1 mars 2017.

3. Më 14 nëntor 2017, kërkuesja depozitoi një ankesë kushtetuese, e cila u deklarua e papranueshme nga Gjykata Kushtetuese më 16 janar 2018 pasi ishte depozituar jashtë afatit katërmujor, ku përllogaritja niste prej datës 17 dhjetor 2015, datë në të cilën ishte miratuar vendimi i Gjykatës së Lartë.

LIGJI DHE PRAKTIKA PËRKATËSE VENDASE

4. Ligji përkatës vendas në lidhje me afatin e ri për depozitimin e një ankese kushtetuese përcaktohet në çështjen *Çela kundër Shqipërisë* (nr. 73274/17, §§ 7 dhe 8, 29 nëntor 2022).

5. Më 16 qershor 2017, Gjykata Kushtetuese shpalli dy vendime të veçantë në çështjet Pajova (vendimi nr. 157) dhe Ibrahimimi (vendimi nr. 152), te të cilët u zbatua afati i ri katërmujor për

vendimet e Gjykatës së Lartë, të cilat u miratuan më 7 maj 2015 dhe 25 qershor 2015 respektivisht, duke e nisur përlogaritjen nga data e miratimit të tyre.

VLERËSIMI I GJYKATËS

6. Parimet e përgjithshme për të drejtën për t'iu drejtuar Gjykatës Kushtetuese në lidhje me afatin e ri katërmujor për depozitimin e një ankese kushtetuese janë përmbledhur në çështjen *Çela* (cituar më sipër, §§ 20, 27-29 dhe 32).

7. Gjykata thekson se vendimi i formës së prerë dhënë nga Gjykata e Lartë u miratua më 17 dhjetor 2015 dhe se në atë periudhë afati për depozitimin e një ankese kushtetuese ishte dy vite, duke e nisur llogaritjen që prej miratimit të vendimit të Gjykatës së Lartë. Ligji i ri, që e shkurtonte atë afat në katër muaj, u publikua më 8 nëntor 2016 dhe parashikonte se afati i ri do të ishte i zbatueshëm duke filluar nga data 1 mars 2017. Kërkesja e depozitoi ankesën e saj kushtetuese më 14 nëntor 2017, brenda afatit dyvjeçar. Megjithatë, ankesa u shpall e papranueshme nga Gjykata Kushtetuese pasi ishte depozituar përtej afatit katërmujor, duke e nisur llogaritjen nga data e miratimit të vendimit të Gjykatës së Lartë.

8. Gjykata vëren se, fillimisht, kur u miratua ligji që parashikonte afatin katërmujor, nuk ishte e qartë nëse ky ligj do të zbatohet edhe për vendimet e kontestuara të miratuara përpara datës 1 mars 2017 (shih *Çela*, cituar më sipër, §§ 39-39). Gjykata Kushtetuese e bëri të qartë pozicionin e saj më 16 qershor 2017, me miratimin e vendimeve Pajova dhe Ibrahim (shih paragrafin 5 më sipër, shih edhe *Çela*, cituar më sipër, § 6), duke lënë në fuqi parashikimin se afati dyvjeçar ndalonte së zbatuari pas datës 1 mars 2017, dhe se çdo ankesë kushtetuese e depozituar pas asaj date do t'i nënshtrohet afatit katërmujor për të gjitha çështjet pa përjashtim. Në praktikë, një gjë e tillë nënkuptonte se për sa i përkonte të gjitha çështjeve ku vendimi i Gjykatës së Lartë (apo një vendim tjetër i formës së prerë i kundërshtuar) ishte miratuar përpara datës 1 nëntor 2016, ankesa kushtetuese do të duhej të depozitohet deri më 1 mars 2017, por nëse depozitohet më vonë, atëherë ajo do të deklarohet e papranueshme.

9. Në rrethanat e ngjashme në çështjen *Çela*, Gjykata tashmë ka vendosur se interpretimi për afatin e ri nuk kishte qenë mjaftueshëm i parashikueshëm për ankuesit e mundshëm kushtetues më 1 mars 2017. Megjithatë, pas vendimeve të Gjykatës Kushtetuese të datës 16 qershor 2017 (shih paragrafin 5 më sipër), së bashku me vendimin e gjykatës në çështjen *Çela*, Gjykata gjykon se pozicioni se afati i ri i zbatuar për të gjitha vendimet e apeluara të shpallura përpara datës 1 mars 2017 do të duhej të konsiderohet se përbënte një praktikë të konsoliduar për të cilën kërkesja duhej të ishte në dijeni (krahaso *Çela* cituar më sipër, § 37). Megjithatë, edhe nëse afati katërmujor do të llogaritet nga momenti kur pozicioni i Gjykatës Kushtetuese u bë i qartë, kërkesja e depozitoi ankesën e saj kushtetuese jashtë afatit. Në lidhje me këtë aspekt, Gjykata përsërit se pranon se nuk është shkelur e drejta e kërkuarës për t'iu drejtuar një gjykate, ku parashikimet ligjore që mund të mos ishin të qarta ishin plotësuar me një praktikë gjyqësore të konsoliduar e cila ishte publikuar dhe ishte e aksesueshme dhe mjaftueshëm precize për t'i mundësuar kërkuarës (nëse do të ishte e nevojshme, me anë të një këshillimi profesional) të vendoste se çfarë hapash duhej të merrte (shih *Cañete de Goñi kundër Spanjës*, nr. 55782/00, § 41, GJEDNJ 2002-VIII).

10. Në këto rrethana, Gjykata është e mendimit se ankesa e kërkuarës se nuk kishte pasur të drejtën për t'iu drejtuar Gjykatës Kushtetuese është qartazi e pambështetur në fakte, pasi mungon indicia për një shkelje të së drejtës për t'iu drejtuar gjykatës parashikuar në nenin 6 të Konventës, dhe veçanërisht kërkesa për parashikueshmëri (shih, për parime të përgjithshme *Zubac kundër Kroacisë* [DHM], nr. 40160/12, §§ 76-99, 5 prill 2018).

11. Për këtë arsye, kjo pjesë e kërkesës duhet të rrëzohet në përputhje me nenin 35 § 3 (a) dhe 4 të Konventës.

Për këto arsye, Gjykata, në mënyrë unanime,

E deklaron kërkesën të papranueshme.

Hartuar në anglisht dhe njoftuar më shkrim më 22 qershor 2023.

ZËVENDËSREGJISTRARE

Olga Chernishova

KRYETAR

Georgios A. Serghides